

PRIVREDNA/GOSPODARSKA
KOMORA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj 69 * Godina IX * juni/lipanj 2008.

GLASNIK

**Potpisan Sporazum o stabilizaciji
i pridruživanju između BiH i EU**

UPRAVNI ODBOR P/GKFBiH

**Trebamo
strateške
rezerve
benzina**

Trebamo strateške rezerve benzina

“Presjek stanja u naftnom sektoru, sa prijedlogom mjera za ublažavanje posljedica cijena nafte na naftnom tržištu” bila je jedna od tema rasprave * Od pozvanih predstavnika vlasti niko nije prisustvovao

Barel nafte u prošloj godini poskupio je za oko 70 odsto, trend rasta cijena je nastavljen i u ovoj godini, te je sa nekih 100 USD cijena porasla na 140 USD po barelu. Prema tome, cijena nafte u prvih pet mjeseci ove godine porasla je za 40 odsto.

- Cijene naftnih derivata i hrane konstantno rastu, prošlo je vrijeme maksimalne proizvodnje nafte, dok tek dolazi vrijeme maksimalne potrošnje. Stoga je tražnja sada znatno veća od mogućnosti otvaranja novih nalazišta i novih prerada nafte. Naša zemlja nema proizvodnju nafte, uvozom i preradom možemo obezbijediti svega desetak odsto potreba.

Državne naftne rezerve su na minimumu, mi ih, praktički, i nemamo. Postoji samo određeni dio komercijalnih rezervi koje drže distributeri naftnih derivata. Ako želimo u Evropu trebali bismo držati strateške rezerve u dizelu, superu i avionskom benzinu, 90 dana. Zato se zalažemo da se osposobe terminali, jer bismo tako mogli imati zalihe preko pola godine.

Preporučujemo i plivajuću akcizu, što znači da se, ukoliko se povećava cijena naftnih derivata, smanjuje akciza kako bi se zaustavio rast cijena. Sugeriramo i da se potpuno ukine carina na sve derivate, te da se izjednače uvjeti poslovanja svih prometnika naftom - kazao je Jago Lasić, potpredsjednik P/GKFBiH.

Prema riječima Safudina Čengića, izvršnog direktora Centrotrans - Eurolinesa, prijevoznici su prepušteni sami sebi, od nadležnih institucija nemaju nikakvu podršku, što potvrđuje i njihova odsutnost na raspravi.

- Mi smo na direktnom udaru, ne možemo krenuti na liniju ili obaviti prijevoz tereta, a da ne platimo naftu.

U odnosu na novembar prošle godine, neophodno je da ostvarimo veći prihod za 2.100.000 maraka, kako bismo poslovnu godinu završili pozitivno. Već se procjenjuje da prihod mora biti veći za 2,5 miliona KM.

Iako su cijene usluga prijevoza krajem prošle godine povećane za 12,5

Nadam se da će organi vlasti uzeti u obzir naše prijedloge organa vlasti, ali da do njih još nije stigao ovaj naš vapaj, zaključio je direktor Čengić.

Govoreći o prijevozu nafte željeznicom, Hasan Sarajlić, vlasnik kompanije Kopex Sarajlić, je naglasio da su u ovoj kompaniji prije nekoliko godina uvezli kompoziciju po dogovorenoj cijeni, te da je cijena nakon desetak dana prijevoza bila 13 odsto veća.

odsto, izostao je finansijski efekat, jer je došlo do pada broja putnika za devet odsto, riječi su direktora Čengića.

Istakao je da bi prijevoznici trebali imati popust pri plaćanju putarina na auto-putu, koji imaju u drugim državama.

- Tražimo da se na gorivo koje se koristi za gradsko-prigradski saobraćaj ne plaća porez. Time bi se najugroženijim kategorijama korisnika omogućilo da budu pošteđeni udara cijena nafte.

Brojne transportne organizacije će doći u težak položaj i bankrotirati, što će prouzrokovati otpuštanje radnika, a to, nadam se, nikome nije u interesu.

- Dobro je da postoji konkurencija, bez toga bi nam se strahovito povećavale cijene. Transport željeznicom je puno skuplji od transporta cisternama - kazao je Sarajlić.

Kako je istakao Enver Kreso, iz Elektroprivrede BiH, naša zemlja nema uređen sistem i energetska strategija ne samo nafte nego i plina, uglja, električne energije, koksa, biomase, te je nužno što prije napraviti državnu strategiju.

- Za 2010. godinu već se ugovara da će barel nafte koštati 200 USD.

Cijene električne energije, takođe, rastu. Elektroprivreda BiH je u 2001. svoje viškove prodavala po 20

eura po megavat-satu, dok je krajem prošle godine cijena iznosila 75 eura.

Ako mi svoje resurse dovedemo u funkcionalnije stanje, možemo stvoriti viškove drugog energenta koji je potreban okolini, te na taj način balansirati stanje, zaključio je Kreso.

Prema mišljenju Alije Šabanovića, izvršnog direktora Klasa, prob-

lem energenata na nivou države za- služuje dugoročnu strategiju.

- Opstajemo isključivo zbog toga što smo na vrijeme shvatili da će doći do problema i obezbijedili najsavremeniju tehnologiju u ovoj djelatnosti, na osnovu koje imamo svjetsku produktivnost. Tokom prošle i prethodne godine imali smo 274.000 maraka

veće troškove energije nego ranije. U prva četiri mjeseca ove godine dostigli smo cifru od 441.000 KM. Ukoliko cijene nastave rast ovim tempom, do kraja godine ćemo imati 1,2 miliona KM - riječi su direktora Šabanovića.

Troškovi nafte u Rudniku mrkog uglja "Banovići" sa 13 porasli su na 22 odsto.

- Donijeli smo odluke o povećanju cijena uglja za široku potrošnju za deset odsto koje su na snazi od 1. jula. Nakon toga ćemo zasigurno podnijeti zahtjev ministarstvu trgovine za promjenu cijena i prema Elektroprivredi.

Imamo tri mogućnosti za rješenja ovog problema, tražiti promjenu cijena, smanjiti otvaranje novih nalazišta, što znači zadržavanje kontinuiteta proizvodnje i smanjenje standarda radnika.

U ovoj godini smo u odnosu na prošlu ostvarili proizvodnju veću za 30.000 tona, vrijednosti oko 2,5 miliona maraka. Rezultati tog rada ravnani su nuli.

Naša vozila ne izlaze na javni put, rade na našim kopovima i koriste trase koje mi opremamo. Stoga predlažemo da se oslobode plaćanja naknade za puteve, kazao je Mehmed Čebić iz RMU Banovići.

Kada je riječ o cijeni gasa, Samir Bećarević, direktor BH gasa, je pojasnio da je cijena u odnosu na prošlu godinu veća za 26 odsto.

Selma DŽINIĆ

Prijedlozi mjera za obuzdavanje cijena naftnih derivata, koji će biti upućeni nadležnim institucijama na razmatranje.

- Osposobiti terminale za prihvata zaliha dovođenjem terminala na evropsku razinu. Samo u FBiH ima devet terminala sa ukupnim kapacitetom 194.400 m³ skladišnog prostora i 84.000 m³ kapaciteta terminala u Pločama. Ako su potrebe FBiH oko 800.000 tona, to znači da su potrebe za 90 dana oko 200.000 tona, što znači da FBiH terminalima može uskladištiti više od tromjesečnih potreba.

- U interesu je BiH da se uvoz naftnih derivata vrši željeznicom i brodom do terminala, a razvoz od terminala drugim prijevoznim sredstvima. Tako bismo imali ocjenu kvalitete na ulazu u zemlju i ocjenu izlazne kvalitete iz terminala. Također, imali bismo i pouzdano stanje količina, tj. svedenu sivu ekonomiju na minimum.

- Kako je rezultat skoka cijena povećani priliv proračunskih sredstava od PDV-a, predlažemo da se smanje trošarine (jer ima prostora u povećanoj izdašnosti PDV-a), tj. kao mjera uvedu plivajuće trošarine kako bi njihovim smanjenjem (pa i putarina) povećali konkurentnost domaće proizvodnje.

- Predlažemo da se ukine carina na derivate, bez obzira na zemlju porijekla, te da se preračuna u trošarinu kako bi uvjeti poslovanja svih prometnika naftom bili izjednačeni.

- Razmotriti Pravilnik o formiranju cijene naftnih derivata, jer, prema postojećem, imamo naplatu PDV-a i na trošarinu i na carinu, a to su indirektni porezi (duplo oporezivanje).

- Predlažemo Vladi FBiH da pokrene proces inoviranja politike cijena naftnih derivata kako bismo pojačali interes investitora za BiH i povećali konkurentnost domaćeg proizvoda.

Negativni trendovi

Rastu cijene građevinskog materijala

Na inicijativu građevinskih kompanija iz FBiH, u Privrednoj komori FBiH, 10. juna, održana je vanredna sjednica Odbora građevinarstva FBiH. Povod je bio aktuelni rast cijena građevinskog materijala, koji ugrožava egzistenciju i rad preduzeća, zbog potpisanih fiksnih ugovora sa investitorima

Uvodno izlaganje o ovoj problematici dao je Šahzudin Jahjaefendić, ispred Udruženja građevinarstva P/GKFBiH. Cijena građevinskog materijala u posljednjih šest mjeseci ima tendencije i najave za još veći rast. Ukoliko se to nastavi, ozbiljno će biti ugrožena egzistencija bh. građevinarstva. S obzirom na to da je građevinarstvo grana privrede koja daje impuls cjelokupnoj privredi,

Od pozvanih, ispred institucija Vlade FBiH, sjednici su prisustvovali: Edhem Biber, predsjednik Sindikata, Šaban Kadirić, predsjednik Sindikata građevinarstva, Remzo Bakšić, ispred Asocijacije poslodavaca, Eldara Šošić, ispred Ministarstva industrije, energetike i rudarstva. Ostale zvaničnice Vlade FBiH nisu bile prisutne, na što su građevinari FBiH uputili oštar protest i nezadovoljstvo.

uključujući pri tome sve prateće djelatnosti, neophodno bi bilo da nadležni organi u BiH tome posvete pažnju i analiziraju nastalu situaciju. Zato su na sjednicu pozvani svi nadležni organi FBiH, kako bi se zajednički pokušale obezbijediti odgovarajuće mjere i olakšice građevinarima u prevazilaženju ove situacije.

Jahjaefendić je govorio o poskupljenju građevinskog materijala, koji je u prvih pet mjeseci zabilježio rast i za 85% za neke materijale, posljedicama koje već osjećaju građevinske kompanije, te iznio zahtjeve i mjere koje bi trebala da poduzme Vlada, u cilju rješavanja ovog gorućeg problema.

U raspravi su učestvovali: Edhem Biber, Šaban Kadirić, Remzo Bakšić, Faruk Širbegović, vlasnik kompanije „Širbegović“ iz Gračanice, Nedim Čehajić iz kompanije INN iz Sarajeva, Salih Šabović iz „Giproma“a iz Tuzle, Ladislav Bevanda iz „Heringa“ iz Širokog Brijega itd.

Osim poskupljenja građevinskog materijala, kao trenutno najaktuelnijeg, istaknuti su i drugi problemi, koji prate poslovanje naših građevinarstva: nedostatak stručnog i kvalifikovanog kadra, rad na crno, damping cijene, administrativni problemi izlaska na inozemno tržište itd.

Udruženje građevinarstva FBiH je donijelo i zaključke:

1. U cilju detaljnijeg informisanja o problemima građevinarstva na tržištu BiH potrebno je zatražiti sastanak kod premijera Vlade Federacije BiH Nedžada Brankovića, čime bi se otvorila mogućnost da predstavnici Odbora Udruženja iznesu prijedloge i mjere za obezbjeđenje odgovarajućeg statusa građevinarstva na nezaštićenom tržištu izvođenja građevinskih radova i proizvodnje građevinskog materijala.

2. S obzirom na to da je u proteklih pet mjeseci rast cijena građevinskog materijala porastao i za 80% (npr. armaturno željezo), da su građevinske kompanije prisiljene da potpisuju ugovore sa fiksnim jediničnim cijenama, te da ovakva situacija i odnosi na tržištu dovode u pitanje opstanak postojećih kapaciteta u bh. građevinarstvu, neophodno je da se od nadležnih institucija vlasti, odgovarajućim propisima i mjerama, u slučajevima kada se radi o državnim

investicijama, obezbijedi uvođenje klizne skale, kako bi se omogućilo realno kalkulisanje troškova i cijena.

3. S obzirom na to da je trend odlaska građevinske radne snage u susjedne zemlje (Hrvatska, Crna Gora, Slovenija...) preko Zavoda za zapošljavanje porastao i postao ozbiljan problem za građevinske kompanije u BiH, neophodno je da se odgovarajućim mjerama (sporazumi, protokoli...) spriječi rad na crno i reguliše rad domaće građevinske operative na inozemnom tržištu.

4. Građevinske kompanije iz FBiH su jedine u regionu koje nemaju mogućnost stjecanja certifikata i samim tim su u inferiornom položaju, kada je riječ o tenderima izvan

FBiH, ali i neadekvatnom tretiranju na tržištu FBiH. Dakle, potrebno je uvesti sistem odgovarajućeg certificiranja poslovnih subjekata u oblasti građevinarstva, čime bi se obezbijedile reference za radove u inozemstvu, u okruženju, pa u i RS-u, te izjednačili uslovi za konkurisanje na poslove u FBiH i RS.

5. Razmotriti pitanje svrstavanja građevinarstva pod proizvodnju, kako bi se olakšalo poslovanje i unaprijedio rad na domaćem i inozemnom tržištu za bh. građevinare. Naime, objekti i drugi proizvodi građevinara u BiH, kao i konstrukcije koje se montiraju izvan tržišta BiH, zahtijevaju tretman proizvodnje, a ne usluga.

6. Insistirati na izjednačavanju doprinosa za penziono i zdravstveno

osiguranje, kao i doprinosa za nezaposlene u FBiH i RS.

7. Gorući problem u građevinarstvu u FBiH je i nedostatak stručne i kvalifikovane radne snage. Razlozi ovakvog stanja su: nedostatak interesa mladih za ova zanimanja (zidari, tesari, armirači, izolateri...), radni vijek građevinara od prije rata se bliži kraju, nezaposleni kadar nije stimulisan za rad i prekvalifikacije, jer socijalna pomoć od strane Zavoda za zapošljavanje i rad na crno destimulišu zapošljavanje u firmama... Sve ovo ukazuje na činjenicu da je potrebno sistemski pristupiti ovom problemu, te organizirati edukaciju i prekvalifikaciju kadrova iz oblasti građevinarstva.

Dženana AVDIĆ

U Njemačkoj održan

Sastanak Odbora „BAG grupacije“

Nakon prve, ujedno i konstituirajuće sjednice Grupacije preduzeća sa prostora FBiH koja po osnovu detašmana izvode radove u SR Njemačkoj, koja je održana u Sarajevu, 17. aprila, održan je i sastanak Odbora Grupacije

Sastanak Odbora Grupacije održan je u Nürnbergu, 31. maja. Prisustvovali su, pored predsjednika Mirsada Ćizme i članova Odbora, i

Avdo Rapa, predsjednik P/GKFBiH, Branimir Jazbec, predsjednik Skupštine Grupacije, Šekib Husremović, savjetnik u Grupaciji, i Dženana

Avdić, sekretar za građevinarstvo i poslove detašmana u P/GKFBiH.

Usvojen je zapisnik sa prošle sjednice Skupštine i Odbora Grupacije, te logotip. Skraćeni naziv je „BAG Grupacija“.

Razmatran je finansijski plan poslovanja do kraja 2008. godine i tekst aktuelnog Pravilnika o detašmanu i objedinjavanje sugestija u formi prijedloga za izradu novog pravilnika. Razmatrana je i inicijativa i koncept za izradu kataloga, u kome bi bila predstavljena preduzeća/članice Grupacije, kao i inicijativa i koncept za izradu Uputstva za rad po osnovu detašmana.

Podržana je inicijativa i koncept za izradu kataloga, te dogovoreno da se realizira u narednom mjesecu.

U cilju minimiziranja pogreški, koje stvaraju ozbiljne posljedice na rad naših preduzeća u SR Njemačkoj, a koje mogu narušiti teško stečen imidž kod njemačkih nadležnih organa i investitora, Grupacija se opredijelila na izradu jednog Uputstva za rad, koje će se temeljiti na odredbama međudržavnog Sporazuma, Pravilnika o detašmanu, Mergblatt 16 i praktičnim iskustvima preduzeća, koja već niz godina uspješno po-

sluju na tržištu Njemačke. Izabran je i radni tim za izradu ovog uputstva: Branimir Jazbec (Vranica Sarajevo), Haris Operta (BBM Sarajevo), Harun Bajramović (Fuel Boss Zenica) i Dženana Avdić (P/GKFBiH).

Uputstvo je namijenjeno, prije svega, preduzećima koja tek počinju raditi po osnovu detašmana.

Predviđene su aktivnosti u radu Grupacije do kraja 2008. godine i jednoglasno je podržana finansijska konstrukcija za njih.

Raspravljalo se i o tekućoj problematici rada po osnovu detašmana.

Pomenuta je i problematika zdravstvenog osiguranja radnika u SR Njemačkoj, odnosno izmjene u procesu izdavanja BH-1 i BH-6C obrazaca za radnike.

Do unazad nekoliko mjeseci preduzeća koja rade u SR Njemačkoj dobijala su obrasce BH-1 i BH-6C na period koji je upisan u zahtjevu preduzeća. Obrasci su izdavani neposredno po zahtjevu, a plaćanje je obavljeno u skladu sa utvrđenim odlukama. Obrasci su izdavani na maksimalno šest mjeseci, dok nije utvrđeno da ljekarsko uvjerenje za radnike traje 12 mjeseci, od kada je otvorena mogućnost da i preduzeća mogu za radnike dobiti obrasce do tog perioda. To je olakšalo rad pre-

duzećima koja imaju kratke ugovore sa investitorima čime im je obezbijeđen efikasniji način rada u SR Njemačkoj. Međutim, u posljednje vrijeme došlo je do izmjene u izdavanju BH-1 i BH-6C obrazaca i to tako što je preduzeće u obavezi za radnike dostaviti: original radnu dozvolu koju dostavlja i za izdavanje viza i zahtjev u kojem termini trebaju da traju koliko i radna dozvola. S obzirom na to da je rad po osnovu detašmana popraćen brojnim administrativnim obavezama (zdravstveno osiguranje, saglasnost na ugovor od VTKBiH, saglasnost na ugovor od ZAV-a, dobijanje viza za radnike itd), ovakav pristup umnogome otežava preduzećima, posebno onim koji zbog specifičnosti djelatnosti imaju kratke ugovore (izolateri, remont,

montaža lifтова itd). Zahtjevi preduzeća se odnose na povratak stare procedure rada, po kojoj se BH-1 i BH-6C obrasci izdaju u terminima po zahtjevu preduzeća, što bi im olakšalo i obezbijedilo efikasniji rad, a ne bi ugrožavalo nikoga u postupku izdavanja obrazaca.

Nakon rasprave i informisanja o ovoj problematici, upućena je inicijativa prisutnih prema P/GKFBiH, da se pokuša usmenom ili pismenom korespondencijom sa Zavodom zdravstvenog osiguranja i reosiguranja osigurati povratak na staru proceduru izdavanja BH-1 i BH-6C obrazaca.

Inicijativa za pomoć u rješavanju ove problematike, a u cilju jačanja, olakšavanja i unapređenja rada naših preduzeća na tržištu SR Njemačke, naišla je na razumijevanje u Privrednoj komori Federacije BiH. U toku je korespondencija sa nadležnim licima iz Zavoda za zdravstveno osiguranje i reosiguranje FBiH, koji su iskazali spremnost da olakšaju rad preduzećima.

Početakom jula očekuje se sastanak predstavnika P/GKFBiH i nadležnih lica Zavoda za zdravstveno osiguranje i reosiguranje. O zaključcima će pismeno biti obaviještena preduzeća/korisnici detašmana.

DŽ. A.

Suvremeni činilac razvoja

EUIPR Projekat izgradnje kapaciteta za zaštitu intelektualnog vlasništva u BiH, Institut za Intelektualno vlasništvo BiH i Privredna/Gospodarska komora FBiH organizirali su 29. svibnja u Mostaru jednodnevni seminar o temi «Intelektualno vlasništvo kao suvremeni činilac razvoja»

Na ovom iznimno dobro posjećenom seminaru sudionici su upoznati sa osnovnim pojmovima intelektualnog vlasništva, koje nalazim korisnim i za one zainteresirane koji nisu mogle nazočiti.

Intelektualno vlasništvo označava kategoriju ekonomskih dobara čije je osnovno obilježje da su nevidljiva i neopipljiva. Ta ekonomska dobra sastoje se od informacija, te im se stoga pripisuje atribut «intelektualna» ili «nematerijalna». Da bi jedno dobro bilo predmet ekonomskog korištenja mora imati svog vlasnika, odnosno mora biti predmet vlasništva koja daje zakonsku garanciju isključivosti prisvajanja tog dobra od ovlaštenog subjekta. Predmetom intelektualnog vlasništva smatraju se samo one informacije koje su zaštićene zakonom. Pravo intelektualnog vlasništva dijeli se u dvije cjeline:

- autorsko pravo i srodna prava u koje ubrajamo: pravo interpretatora, pravo izvođača fonograma, pravo proizvođača videograma, pravo proizvođača emisije i pravo proizvođača baze podataka;

- pravo industrijskog vlasništva u koje ubrajamo: patentno pravo, pravo žiga, pravo zaštite geografskog porijekla, pravo zaštite industrijskog dizajna, pravo zaštite topografije integriranog kola, pravo zaštite nove biljne sorte, pravo suzbijanja nelojalne utakmice i poslovna tajna (engl. know how).

U Bosni i Hercegovini pravo intelektualnog vlasništva primjenjuje se kroz zakone:

- Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima ("Sl. glasnik BiH", broj 7/02),

- Zakon o industrijskom vlasništvu ("Sl. glasnik BiH", br. 3/02 i 29/02),

- Zakon o zaštiti novih biljnih sorti ("Sl. glasnik BiH", broj 43/04) i

- Zakon o osnivanju Instituta za intelektualno vlasništvo ("Sl. glasnik BiH", broj 43/04).

Krajni cilj EUIPR projekta je poboljšati pravni okvir intelektualnog vlasništva u BiH kako bi se postigla usklađenost s propisima Svjetske trgovinske organizacije (WTO) i Europske unije. Projekat bi trebao pomoći BiH da udovolji zahtjevima postavljenim u WTO Sporazumu o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS sporazum) i Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, te time doprinijeti

stvaranju zdrave osnove za ekonomski razvoj zemlje.

Konkretni ciljevi projekta su usmjereni prema:

- podršci i razvoju administrativnih kapaciteta Instituta za intelektualno vlasništvo kao glavnog korisnika projekta,

- upotpunjavanju, ažuriranju i jačanju pravnog okvira u području intelektualnog vlasništva,

- podršci i unapređivanju šireg okvira za intelektualno vlasništvo, posebno u odnosu na provedbu zakona i jačanje javne svijesti.

Početni troškovi efikasne zaštite intelektualnog vlasništva, u pravilu, se kompenziraju raznim vrstama pomoći tako i ovaj projekat financira EU. Od naše države se očekuje da vremenom uspostavi sistem poticaja za stvaranje i ekonomsku eksploataciju intelektualnog vlasništva, koji će biti samo-održiv.

Radi se o sistemu koji se sastoji od:

- pravnih propisa za zaštitu intelektualnog vlasništva,

- institucija koje provode te propise i

- mreže stvaralaca i korisnika intelektualnog vlasništva, koju čine gospodarstvo, sveučilišta i znanstvenois-trživački centri, institucije kulture, mediji...

Svi elementi ovog sistema moraju biti međusobno usklađeni. Osnov za usklađivanje nalazi se u strateškom dokumentu usvojenom od vlade, koji sadrži viziju sistema, podjele uloga

među državnim institucijama, skup poticaja za domaće stvaraoce i korisnike intelektualnog vlasništva i vremenski plan izgradnje kapaciteta za efikasnu zaštitu i korištenje intelektualnog vlasništva.

Treba izgraditi kulturu intelektualnog vlasništva, koja podrazumijeva široko raširenu svijest o njenom postojanju, prirodi i značaju za razvoj.

EUIPR Projekat provodi će se etapno, tako da je ovo tek jedan u nizu edukativnih seminara iz ove oblasti koji slijede.

Željana BEVANDA

Rasprava u Komori

O Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima

Privredna komora Federacije BiH organizirala je u Sarajevu raspravu o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima koji je od sistemskog značaja za privredne subjekte FBiH

Vlada FBiH je 25. februara ove godine uputila u Parlament FBiH na razmatranje i usvajanje po hitnim postupku Prijedlog zakona, ali iz PKFBiH smatraju da bi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima trebao ići u redovnu proceduru, jer tako pruža dovoljno vremena i mogućnosti za razmatranje pravno-stručne i sistemske analize, procjene i argumentirane intervencije stručne i poslovne javnosti.

Pomoćnik federalnog ministra energije, industrije i rudarstva za pravne i ekonomske poslove Muhidin Delić kazao je da je ovaj zakon krenuo po hitnom postupku i da su parlamentarni klubovi odbili takvu inicijativu i da je zakon trenutno u redovnom postupku.

“On je već razmatran u Zastupničkom domu i nalazi se u Domu naroda Parlamenta FBiH, a poslije će biti vraćen Vladi FBiH, koja će utvrditi konačan Prijedlog zakona i ponuditi

ga domovima na usvajanje”, kazao je Delić.

Dodao je da ovaj zakon omogućava uspostavljanje pravnog okvira za povezivanje privrednih društava, pri čemu je uzet model iz Zakona o preduzećima Republike Srpske i dijelom iz Zakona o trgovačkim društvima Hrvatske i prilagođen odredbama postojećeg Zakona o privrednim društvima FBiH.

“Ovaj model je uzet u obzir zato što je Komisija za vrijednosne papire FBiH sugerirala ujednačavanje regulative u BiH, dok bi najpravičnije rješenje, prema mišljenju Komisije, bilo donošenje jedinstvenog zakona na nivou BiH, jer bi tako mogli implementirati OECD principe korporativnog upravljanja”, kazao je Delić.

Prema njegovim riječima, to bi značilo definiranje složenih oblika udruživanja privrednih društava, kao što su konzorcij i holding, što do sada u FBiH i nije bilo moguće.

“Veoma je značajna izmjena koju je predložila Agencija za privatizaciju FBiH, a u cilju ubrzanja postupka privatizacije privrednih društava, između ostalog, i dokapitalizacijom, unošenjem potraživanja u kapital u postupku privatizacije, odnosno vršenjem konverzije duga u dionički kapital. Ostali dio teksta odnosi se na pojednostavljivanje upravljanja u privrednim društvima”, kazao je Delić.

Privredni subjekti, učesnici javne rasprave, konstatovali su da prema Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima:

- * nadzorni odbor gubi nadležnost i odgovornost za pripreme, sazivanje i održavanje skupštine dioničkog društva;

- * nadzorni odbor gubi nadležnost i odgovornost za imenovanje i razr-

ješenje uprave dioničkog društva, čime njegovo formalno zadržana nadležnost za nadzor rada uprave ostaje bez upravljačkog instrumentarija i materijalne sadržine;

* uz postojeće i ovlaštenje za izbor i razrješenje nadzornog odbora i odbora za reviziju, skupština dioničkog društva postaje nadležna za izbor/imenovanje i razrješenje uprave i sekretara dioničkog društva i odobravanje njihovih ugovora;

* sekretar dioničkog društva dobija izvornu nadležnost i odgovornost za pripreme, sazivanje i održavanje skupštine dioničkog društva;

* dakle, predloženim izmjenama uspostavlja se novi horizontalni/paralelni sistem u kojem je skupština dioničkog društva izvor mandata i odgovornosti nadzornog odbora, odbora za reviziju, uprave i sekretara dioničkog društva;

* posljedično prednjem, rješavanje eventualnih neslaganja/konflikata, objektivno najčešće mogućih i za društvo najznačajnijih u odnosu između uprave i nadzornog odbora, u nadležnosti je skupštine dioničkog društva čije „ključeve“ drži sekretar društva, koji nije nikome odgovoran za strateško upravljanje, operativno vođenje niti zakonitost poslovanja!

Kao opšta primjedba na Izmjene i dopune Zakona istaknuto je da je Projektom „Harmonizacija zakona o privrednim društvima-preduzecima“ izvršena paralelna analiza oba entitetska zakona sa šest direktiva EU koje se odnose na rad i poslovanje preduzeća: 89/667/EEC; 89/666/EEC; 82/891/EEC; 78/855/EEC; 77/91/EEC i 68/151/EEC. Ove direktive su „standard“ za svaku zemlju članicu EU kao i zemlje koje su na putu pridruživanja Evropskoj uniji. Izvještaj o utvrđenim rezultatima analize sa odgovarajućim preporukama objavljen je u julu 2006. godine. Između ostalog, u analizi je utvrđeno da neke odredbe važećih zakona nisu u skladu sa navedenim direktivama. Predloženo je da pomenuti izvještaj i preporuke koje su u njemu sadržane budu polazna osnova za izmjene i dopune Zakona.

Pojedinačne primjedbe

Očigledno je da je intencija da se Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima postigne harmonizacija propisa koji uređuju osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava, odnosno harmonizacija sa od-

govarajućim Zakonom o preduzećima u Republici Srpskoj. Međutim, pojedine odredbe Prijedloga:

1. nisu u skladu sa OECD principima korporativnog upravljanja;

2. nisu u skladu sa preostalim važećim i neizmijenjenim odredbama Zakona o privrednim društvima, te načelima uspostavljenim tim Zakonom;

3. regulišu materiju koja je već regulisana drugim propisima u FBiH (Zakonom o preuzimanju dioničkih društava, Zakonom o vrijednosnim papirima);

4. regulišu materiju koja bi trebalo da bude predmetom uređivanja preko drugih zakona u Federaciji BiH (Zakonom o javnim preduzećima, Zakonom o privatizaciji preduzeća);

5. nisu ujednačene sa rješenjima koje daje Zakon o preduzećima u Republici Srpskoj;

6. nisu dosljedno preuzete iz Zakona o preduzećima u Republici Srpskoj;

7. su nomotehnički manjkave.

Pojedinačne primjedbe, po članovima Prijedloga zakona, sumirane su i dostavljene Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije na dalji postupak.

Pripremila: M. IDRIZOVIĆ

Okrugli sto

Razvoj industrijske politike u FBiH

Mašinski fakultet u Sarajevu i Fakultet strojarstva i računarstva u Mostaru, angažirani od Ministarstva energije, industrije i rudarstva FBiH, organizirali su okrugli sto o "Razvoju industrijske politike u FBiH". Održan je krajem juna na Mašinskom fakultetu u Sarajevu

U okviru plenarnog dijela, predstavljen je koncept Projekta u čiju realizaciju je uključeno pedesetak stručnjaka. Dr. Ejub Džaferović, dekan Mašinskog fakulteta u Sarajevu, rekao je da je Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije Projekat povjerilo ovim naučnim institucijama s ciljem jasnog identificiranja problema koji stoje na putu uspješnijeg poslovanja privrednih subjekata. Cilj je, također, da se predlože adekvatne mjere koje bi relevantne institucije u BiH trebale donijeti i implementi-

rati. U okviru prikupljanja podataka, anketirano je više od 100 privrednih subjekata, kako bi se dobio uvid u stanje u industrijskom sektoru, te šta treba učiniti da se ono poboljša. Anketni upitnici se analiziraju, a rezultati će se objaviti na narednom sastanku.

Nakon predstavljanja projekta, uslijedile su prezentacije: „Industrijska politika i privredni razvoj“, te „Strana ulaganja i sistem poticaja industrije“. Zatim su uslijedile prezentacije po industrijskim sektorima: „Metalni i elektro-sektor“, „Prerada drveta i industrija građevinskog materijala“, „Tekstil, koža i obuća“, „Kemijska i farmaceutska industrija“ i „Vojna industrija“.

Komora želi aktivno sudjelovati u izradi Projekta, s obzirom na to da posjeduje resurse, iskustvo, kao i kvalitetne kadrove koji su dokazani stručnjaci u pomenutim industrijskim segmentima. Dogovoreno je i formiranje zaključaka po sektorima iz kojih će slijediti dalje aktivnosti.

N. Š. - M.

U Luksemburgu

Potpisan Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između BiH i EU

Bosna i Hercegovina je, 16. juna, u Luksemburgu, s Evropskom unijom potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, kojim prvi put uspostavlja institucionalne odnose s EU

najviše pet godina, počevši od stupanja na snagu ovog sporazuma, u skladu s odredbama ovog sporazuma i u skladu s odredbama GATT-a 1994., te WTO-a. Pritom će uzeti u

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju i prateći Privremeni sporazum potpisali su ministri vanjskih poslova EU i predsjedatelj Vijeća ministara BiH Nikola Špirić.

„Ovo je važan dan za Bosnu i Hercegovinu i za Evropsku uniju“, izjavio je nakon potpisivanja povjerenik za proširenje Olli Rehn.

Špirić je istakao da potpisivanje SSP-a „otvara put evropskoj budućnosti BiH“.

Slovenski ministar vanjskih poslova i predsjedavajući Vijeća EU Dimitrij Rupel izrazio je želju da BiH „što prije provede SSP i što prije postane članicom EU“.

Predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine Haris Silajdžić je naglasio da njegova zemlja može ponuditi Evropi „model multikulturalne ideje“.

„Iako imamo loša iskustva iz razdoblja 1992. - 1995., naša tradicija suživota traje stoljećima. Događaji iz 90-tih godina bili su otklon od toga i sada se borimo da uklonimo posljedice nacionalizma i velikodržavnih politika“, rekao je Silajdžić.

Upitan da li je Bosni i Hercegovini potreban novi ustav da bi mogla nastaviti svoj put prema EU, povjerenik Rehn je rekao da se on zauzima za „evoluciju, radije nego za revoluciju ustavnog okvira“.

„Moramo imati efikasnog i demokratskog sugovornika i stoga BiH treba poboljšati svoj ustavni okvir“, rekao je Silajdžić.

„Evropska unija ostaje čvrsto predana evropskoj perspektivi zapadnog Balkana i potiče zemlje u regiji da

ispune potrebne uvjete“, kaže se u zaključcima ministara vanjskih poslova, koji su se sastali u Luksemburgu.

To je prvi ministarski sastanak nakon neuspješnog referenduma u Irskoj. Na prijedlog nekoliko ministara vanjskih poslova u zaključke o zapadnom Balkanu ubačena je ta poruka ohrabrenja, jer Lisabonski ugovor treba zamijeniti sadašnji Ugovor iz Nice, koji je dizajniran za 27 zemalja članica, koliko ih Unija danas broji.

Vijeće je u svojim zaključcima pozdravilo potpisivanje SSP-a s Bosnom i Hercegovinom, kao „važan korak na putu te zemlje prema EU“.

Uvoz i zaštita

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju je, između ostalog, utvrđeno:

1. Zajednica i Bosna i Hercegovina postepeno će uspostaviti područje slobodne trgovine u periodu od

obzir posebne uslove utvrđene u daljnjem tekstu.

2. U klasifikaciji robe u trgovini između strana primjenjivat će se Kombimirana nomenklatura.

3. U svrhu ovog sporazuma, carine i takse jednakog učinka kao carine uključuju svaku dažbinu ili taksu bilo koje vrste koja je nametnuta u vezi s uvozom ili izvozom robe, uključujući svaki oblik dodatne dažbine ili takse u vezi s takvim uvozom ili izvozom, ali ne uključuje bilo kakve:

(a) takse jednake unutrašnjem porezu utvrđenom u skladu s odredbama člana III. stav 2. GATT-a 1994.,

(b) antidampinške ili kompenzacione mjere,

(c) naknade ili takse proporcionalne troškovima pružene usluge.

4. Polazna carina za svaki proizvod na koju će se primjenjivati postepena smanjenja carina, utvrđena u ovom sporazumu, bit će:

(a) Jedinствена carinska tarifa Zajednice koja je uvedena u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) broj 2658/871 stvarno se primjenjuje erga omnes na dan potpisivanja ovog sporazuma,

(b) Carinska tarifa Bosne i Hercegovine za 2005. godinu koja je u primjeni.

5. Umanjene carine koje će primjenjivati Bosna i Hercegovina, obračunate kako je utvrđeno u ovom sporazumu, zaokruživat će se na najbliže decimalne brojeve korištenjem uobičajenih aritmetičkih principa. U tom smislu, svi brojevi manji od pet nakon prvog decimalnog mjesta bit će zaokruženi na najbliži niži decimalni broj, i svi brojevi koji su veći od pet (uključujući i pet) nakon prvog decimalnog bit će zaokruženi na najbliži viši decimalni broj.

6. Ako se nakon potpisivanja ovog sporazuma primijeni bilo kakvo smanjenje carina na erga omnes osnovi, posebno smanjenja koja su rezultat:

(a) pregovora o carinama u WTO-u, ili

(b) u slučaju pristupanja Bosne i Hercegovine WTO-u, ili

(c) naknadnih umanjena nakon pristupanja Bosne i Hercegovine WTO-u,

takve smanjene carine zamijenit će polaznu carinu navedenu u stavu 4. od dana od kada se takva smanjenja primjenjuju.

7. Zajednica i Bosna i Hercegovina obavještavat će jedna drugu o svojim polaznim carinama i svakoj njihovoj promjeni.

Od 1. januara prve godine nakon stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, carina će biti smanjena za 50 posto polazne carine, od 1. januara druge godine na 25 posto polazne carine, dok će se 1. januara 2011. godine, ili treće godine nakon stupanja na snagu Sporazuma, carina biti ukinuta. Za neke od primarnih proizvoda carine se ukidaju odmah, a za neke se smanjuju za 50 posto od dana stupanja na snagu Sporazuma, dok je ukidanje carina predviđeno od 1. januara 2009. godine.

Za industrijske proizvode iz zemalja EU, na dan stupanja na snagu Sporazuma, uvozne carine biće smanjene na 90 posto polazne carine, od 1. januara prve godine na 80 posto, 1. januara druge godine na 60

posto, 1. januara treće godine na 40 posto, 1. januara četvrte godine na 20 posto, dok će 1. januara pete godine carina biti ukinuta. Za građevinsku stolariju i ostale drvene proizvode za građevinarstvo, uključujući celularne ploče od drveta, sastavljene parketne ploče, piljenu i cijepanu šindru, kao i nepremazani papir i karton koji se koristi za pisanje, štampanje i ostale grafičke namjene, carine se odmah smanjuju na 75 posto, a onda na 50 i potom na 25 posto, dok bi od 1. januara 2011. godine trebale biti ukinute.

U poglavlju drugom, uz ostalo, navedeno je da će EU od dana stupanja na snagu Sporazuma s našom zemljom ukinuti sva količinska ograničenja i mjere jednakog učinka za uvoz poljoprivrednih i ribljih proizvoda porijeklom iz BiH.

Sastavni dio Sporazuma čine aneksi i protokoli, i to:

- Aneks I. (član 21.) - Carinski ustupci Bosne i Hercegovine za industrijske proizvode Zajednice

- Aneks II. (član 27. stav (2)) - Definicija proizvoda od junetine

- Aneks III. (član 27.) - Carinski ustupci Bosne i Hercegovine za primarne poljoprivredne proizvode porijeklom iz Zajednice

- Aneks IV. (član 28.) - Carine koje se primjenjuju na robe porijeklom iz Bosne i Hercegovine pri uvozu u Zajednicu

- Aneks V. (član 28.) - Carine koje se primjenjuju na robu porijek-

lom iz Zajednice pri uvozu u Bosnu i Hercegovinu

- Aneks VI. (član 50.) - Poslovno nastanjivanje: finansijske usluge

- Aneks VII. (član 73.) - Pravo intelektualnog, industrijskog i trgovinskog vlasništva

- Protokol 1 (član 25.) o trgovini prerađenim poljoprivrednim proizvodima između Zajednice i Bosne i Hercegovine

- Protokol 2 (član 42) o definiciji pojma "proizvodi s porijeklom" i načinima administrativne saradnje za primjenu odredbi ovog sporazuma između Zajednice i Bosne i Hercegovine

- Protokol 3 (član 59.) o kopnenom transportu

- Protokol 4 (član 71.) o državnoj pomoći u industriji čelika

- Protokol 5 (član 97.) o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima

- Protokol 6 (član 126.) - Rješavanje sporova

- Protokol 7 (član 27.) o uzajamnim preferencijalnim ustupcima za određena vina, uzajamnom priznavanju, zaštiti i kontroli naziva vina, alkoholnih pića i aromatiziranih vina

Cjelovit tekst Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Privremenog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima može se naći na web stranici Vanjskotrgovinske komore BiH, www.komorbah.ba, „Saopštenja“.

Pripremila:
M. IDRIZOVIĆ

Prijem novoimenovanih ambasadora BiH

Zastupanje ekonomskih interesa zemlje jedan od prioriteta

U okviru priprema za odlazak u diplomatsku misiju u svijetu i stupanje na dužnost, Komoru Federacije BiH posjetili su novoimenovani ambasadori naše zemlje: Željana Zovko (Španija), Darko Zelenika (Švedska), Ensar Eminović (Malezija), Tarik Bukvić (Indonezija), Muhamed Hajdarović (Danska) i Elma Kovačević (Norveška)

Predsjednik Komore Avdo Rapa, sa saradnicima, informisao je nove ambasadore o privrednim aktuelnostima u našoj zemlji. Razgovarano je o postojećim oblicima ostvarene saradnje sa zemljama u koje ambasadori odlaze na dužnost, kao i kreiranju novih mogućnosti za unapređenje ekonomske saradnje. U nekim zemljama ekonomski odnosi se uglavnom zasnivaju na vanjskotrgovinskoj robnoj razmjeni, te se za jedan od razloga slabe zastupljenosti viših ekonomskih oblika saradnje smatra i nedovoljna informisanost o bh. proizvodima u inostranstvu.

Sekretari udruženja Komore prezentirali su privredne potencijale Federacije BiH po sektorima, kao i planirane projekte u oblastima energetike, metalske, drvne i tekstilne industrije, te zaštite okoliša.

Razgovarano je o boljoj promociji bh. privrede preko naših DKP-a u svijetu. U tom smislu, ambasade su

važan izvor podataka o stranim tržištima i ekonomskim kretanjima, ali i mjesto za prezentaciju domaće privrede. Isto tako, ambasade imaju mogućnost da intenzivnije djeluju na obezbjeđivanju poslovnih angažmana bh. firmama.

Zaključeno je da treba više raditi na poboljšanju ekonomske slike BiH

u svijetu. Predsjednik Rapa ukazao je na značaj bh. diplomatske mreže u predstavljanju privrede BiH na njenom putu ka evroatlantskim integracijama, te u promovisanju mogućnosti za ulaganja u našu zemlju. Stranim investitorima često nedostaju informacije o našoj zemlji, a ambasade

moгу raditi na poboljšanju sveukupnog ambijenta poslovanja. Investitore naročito zanima proces privatizacije, jer se očekuje pokretanje još većih investicija u proizvodnji.

Ambasadorima su ovom prilikom uručeni promotivni materijali koji će poslužiti za kvalitetniju prezentaciju privrednih i drugih potencijala BiH.

Ambasadori su uvjereni da će na svojim novim dužnostima nastaviti unapređivati saradnju i na ekonomskom planu. Predsjednik Rapa naglasio je neophodnost bliže i konkretnije saradnje komora i ambasada, uz spremnost strukovnih asocijacija Komore da ino-partnerima omoguće kontakt i informacije o domaćim preduzećima, ali i o privredi Federacije BiH općenito. Ispred P/GKFBiH je iskazao podršku budućim aktivnostima novih ambasadora u promovisanju zemlje i poželio uspjeh u njihovom radu. Istaknuta je puna spremnost Komore za saradnju sa ambasadorima u toku njihove diplomatske misije.

Lejla SADIKOVIĆ

Uspješno poslovanje Investicijske banke

Investicijska banka Federacije BiH d.d. Sarajevo je u 2007. godini iskazala bruto dobit veću od četiri miliona KM, što je 69 posto iznad plana, navodi se u Informaciji o poslovanju ove banke u prošloj godini, koju je usvojila Vlada Federacije BiH. Istovremeno, i ukupan prihod od 18 posto bio je veći od planiranog.

U odnosu na kraj 2006. godine, ukupan kreditni portfolio Banke je lani iznosio 164,7 miliona KM, odnosno povećan za 44 posto. Vlada FBiH je donijela i tri odluke koje se odnose na ovu banku.

Prvom odlukom, kojom se utvrđuje i raspoređuje dobit Banke ostvarene u 2007. godini, utvrđena je bruto dobit od 4.018.040,26 KM, porez na dobit od 1.256.003 KM i neto dobit od 2.762.037,26 KM.

Neto dobit se raspoređuje tako što 90 posto ide u povećanje rezervi kapitala Banke, a ostatak za donacije u 2008. godini.

Drugom je odlukom Vlada usvojila Plan Investicijske banke za 2008. godinu, a trećom godišnji finansijski izvještaj s izvještajem vanjskog revizora za 2007. godinu.

Opći međunarodni sajam Priština 2008.

Bh. štand najposjećeniji

Shodno iskazanom interesu bosanskohercegovačkih poduzeća za suradnju sa Kosovom, Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, u okviru programa rada Vanjskotrgovinske komore Bosne i Hercegovine i uz finansijsku podršku, organizirala je kolektivni nastup bh. privrednika na Međunarodnom općem sajmu u Prištini, početkom juna

Na kolektivnom štandu od 150 m² predstavile su se bh. firme: Livnica čelika - Bosnian Valves - Tuzla, Mandeks - Široki Brijeg, Ro trade - Živinice, Kuko - Ljubuški, Greenton - Sarajevo, IGM - Visoko, Natron Hayat - Maglaj, AS - Jelah, Enker - Tešanj, Metalno - Zenica, Koteks - Tešanj, Tešanjaska vrela - Tešanj, Mapex - Maglaj, Jafa-Jasa 4 - Srebrenik, Nova Forma - Šamac, Feniks - Travnik, Vitinka - Kozluk, PS Vitez - Vitez, Lasta Zvečevo - Čapljina, Hoteli Ilidža - Sarajevo.

Poduzeća iz ZE-DO kantona predstavljena su na zajedničkom štandu, koji je, zajedno sa P/GKFBiH, organizirala Privredna komora ZE-DO kantona, a finansijski podržala Vlada Kantona.

Ova sajamska manifestacija je najveći privredni događaj na Kosovu, koji se održava na 4.000 m² zatvorenog izložbenog prostora. Pored BiH, predstavila su se poduzeća iz Bugarske, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Grčke, Italije, Austrije, Kosova, Njemačke, Velike Britanije i dr. Učestvovalo je oko 100 izlagača od kojih 40% stranih i 60% domaćih.

Privreda Kosova još uvijek nije dovoljno razvijena i ovisna je o uvozu spektra proizvoda. Kosovo je u 2007. godini uvezlo robe u vrijednosti 39 miliona KM, dok je istovremeno izvezla robe u vrijednosti od 11,7 miliona KM.

U strukturi robe koja se izvozi iz BiH nalaze se lijekovi, željezne šipke,

čelik, deterdžent, frižideri, građa, prehrambeni proizvodi, namještaj, toalet papir, mesni proizvodi, cigarete i dr. Uvezio se šećer, proizvodi od gume, slad, mineralne vode, zavarene cijevi i dr.

Kako Kosovo još uvijek nema razvijene velike proizvodne kapacitete, bh. proizvođači imaju veliku mogućnost plasmana svojih proizvoda u ovoj zemlji. Postojalo je veliko interesovanje kosovskih privrednika za bh. kompani-

je i njihove proizvode. Između ostalih, razgovaralo se sa predstavnicima Elektroprivrede Kosova, Termoelektrane, velikih građevinskih kompanija, trgovcima na veliko, predstavnicima rudnika Trepča, kamenoloma i drugima.

Tome je, u velikoj mjeri, pridonijelo i predavljanje bh. privredne delegacije na Javnom servisu Kosova, odnosno bh. kompanija, proizvoda, kao i poslovnih namjera na tržištu Kosova.

Pored velikog interesovanja kosovskih privrednika za privrednu suradnju sa BiH, predsjednik i premijer Kosova Fatmir Sejdiu i Hašim Tači sa suradnicima posjetili su zajednički štand Privredne/Gospodarske komore FBiH i Privredne komore ZE-DO kantona, kao i ostalih bh. kompanija - izlagača na Međunarodnom općem sajmu u Prištini.

Veliki problem poslovnim ljudima s Kosova predstavljaju vize za dolazak u BiH, za šta im treba garantno pismo i odlazak u ambasadu BiH u Skopje po vizu.

Iako obim razmjene nije velik, BiH ostvaruje suficit. U razgovoru sa Besimom Beqajem, predsjednikom Privredne komore Kosova i njegovim suradnicima, dogovoreno je da se privrednici Kosova predstave na sajmu ZEPS 2008. u Zenici.

S obzirom na kontakte i konkretne poslovne dogovore između kosovskih i

bh. privrednika, očekujemo da će u narednom periodu kompanije iz BiH i njihovi proizvodi biti mnogo zastupljeniji na tržištu Kosova. Uspješno smo otvorili još jedno tržište za plasman bh. proizvoda, imajući u vidu sve njegove pogodnosti: blizinu, veliku potražnju za svim vrstama robe, uspostavljene veze i Ugovor o slobodnoj trgovini, te konkurentnu cijenu naše robe na tom tržištu.

Šemsa ALIMANOVIĆ

Vlada FBiH

Utvrđen Nacrt zakona o poljoprivrednom zemljištu

Federalna vlada je razmatrala Prednacrt i utvrdila Nacrt zakona o poljoprivrednom zemljištu koji je, uz uvažavanje mišljenja i stavova kantonalnih ministarstava poljoprivrede, fakulteta i drugih subjekata iz ove oblasti, pripremila Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Polazeći od ustavnog načela da poljoprivredno zemljište kao dobro od općeg interesa uživa posebnu zaštitu, Nacrt zakona ima za cilj da reguliše očuvanje, namjensko korištenje, povećanje proizvodne sposobnosti i unapređenje gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, bez obzira na to u čijem je vlasništvu, te usklađivanje interesa svih subjekata u korištenju poljoprivrednog zemljišta u ekonomskom razvoju zemlje.

Njegovim donošenjem osigurao bi se osnov za zaštitu ovog nacionalnog resursa i spriječilo njegovo korištenje u nepoljoprivredne svrhe, oživjelo tržište i davanje pod zakup, obezbijedilo korištenje poljoprivrednog zemljišta na najcjelishodniji način i upravljanje napuštenim zemljištem. Uzimajući u obzir da je efikasno iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta, s obzirom na njegove ograničene površine u FBiH, od značaja za razvoj sektora, većina odredaba odnosi se na njegovo optimalno korištenje i zabranu korištenja u nepoljoprivredne svrhe, obavezu korištenja poljoprivrednog zemljišta i njegovu redovnu obradu, te promet poljoprivrednog zemljišta i davanje u zakup samo pod propisanim uvjetima (nisu apsolutno slobodni). Jasno je opredjeljenje koje se dosljedno razrađuje u Zakonu da poljoprivredno zemljište ima prvenstvo korištenja za poljoprivrednu proizvodnju, u odnosu na sve druge funkcije i namjene, pa su, stoga, poslovi upravljanja, zaštite, uređenja i njegovog racionalnog korištenja od općeg interesa za Federaciju, kantone i općine. Materijalni i drugi uslovi za ove poslove osiguravaju se preko Federalnog i kantonalnih ministarstava nadležnih za poljoprivredu.

Utvrđen Nacrt zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju

Četiri modela isplaćivanja

Vlada FBiH je utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila Nacrt zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju koji predstavlja dio nastavka reformi u ovoj oblasti, u skladu sa prilagođavanjem propisima Evropske unije i Svjetske trgovinske organizacije (WTO). Njime se propisuju modeli novčane podrške u poljoprivredi, kapitalnim ulaganjima i ruralnom razvoju, programi u okviru pojedinih modela, izvor i visina sredstava, korisnici novčanih podrški, način njihove realizacije i nadzor nad provođenjem Zakona.

Za novčane podrške koje se dodjeljuju korisnicima u Federaciji, izvor sredstava je Budžet Federacije. Ta sredstva osiguravaju se svake kalendarske godine i ne mogu biti manja od tri, niti veća od šest posto njegove godišnje vrijednosti, za razliku od sada važećeg zakona kada je taj postotak bio fiksiran na tri posto i pokazao se nedovoljnim za stimulisanje naraslih potreba u poljoprivredi. Pored toga, sredstva se osiguravaju i u kantonalnim budžetima.

Propisano je da se odabir prioriteta novčanih podrški, raspoloživi

iznosi za pojedine modele, maksimalno poticane količine, visina dohodne podrške, te drugi posebni uslovi određuju Programom novčanih podrški u poljoprivredi, koji, u skladu sa Srednjoročnom strategijom razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH, donosi Federalna vlada. Podrške će se isplaćivati preko četiri modela, od kojih se jedan provodi u sklopu mjera poticanja proizvodnje (biljna, animalna i organska proizvodnja), dok se tri odnose na plaćanja u sklopu mjera strukturne politike (podrške dohotku, kapitalnim ulaganjima i ruralnom razvoju). Pored toga, predviđene su i podrške provođenju određenih mjera tržišnocjenovne, strukturne i zemljišne politike, te druge mjere.

Od značaja je da se prvi put u poticajnoj politici uvode proizvodne jedinice na osnovu kojih se izračunava ukupan obim poslovanja poljoprivrednog gazdinstva. To su koeficijenti izračunati na osnovu kalkulacije vrijednosti i troškova svake pojedine vrste proizvodnje, odnosno vrijednost proizvodnje umanjena za varijabilne troškove, čiji minimalan obim iznosi 0,4 proizvodne jedinice. Gazdinstva koja zadovolje uslov minimalnog obima poslovanja dijele se na komercijalne i nekomercijalne proizvođače, pri čemu komercijalni ima tri proizvodne jedinice. Komercijalni ostvaruju novčane podrške za proizvodnju, kapitalna ulaganja i ruralni

razvoj, a nekomercijalni podršku dohotku i ruralnom razvoju. Predviđeno je, također, da pojedini korisnici novčanih podrški sa težim uvjetima privređivanja mogu ostvariti veći iznos novčane podrške.

Ukoliko ovaj zakonski projekt prođe parlamentarnu proceduru, primjenjivat će se od 1. 1. 2009. godine.

Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu izdavanja saglasnosti za obavljanje posebnog obrta

U skladu sa sugestijama i primjedbama Ureda Vlade FBiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima Evropske unije, Vlada Federacije donijela je Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o načinu izdavanja saglasnosti za obavljanje posebnog obrta. Prema ovoj uredbi, saglasnost za obavljanje posebnog obrta izdaje se u skladu sa izmijenjenim obrascem propisanim Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o obliku i sadržaju obrtnice i saglasnosti za obavljanjem posebnog obrta.

Prihvaćen Nacrt zakona o privatizaciji preduzeća

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH prihvatio je Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privatizaciji preduzeća, koji predviđa da samo preduzeća u kojima je manje od 50 posto državnog kapitala mogu učestvovati u postupku privatizacije.

Ovim zakonom predviđeno je da se za potrebe državnih organa može izuzeti stalno sredstvo bez naknade i izvršiti prenos vlasništva sa preduzeća na nadležnu vladu, koja vrši ovlaštenja po osnovu državnog kapitala u tom preduzeću. Odluku o izuzimanju sredstva donosi skupština preduzeća, na prijedlog nadležne vlade.

Dom naroda Parlamenta FBiH

Prihvaćen Nacrt zakona o tržištu vrijednosnih papira

Dom naroda Federalnog parlamenta prihvatio je Nacrt zakona o tržištu vrijednosnih papira, koji je Vlada Federacije BiH pripremila zbog bržeg razvoja tržišta kapitala i zastarjelih rješenja od onih u Zakonu iz 1998. godine

Ovim nacrtom uređuju se vrijednosni papiri, njihova emisija, poslovi i ovlašteni učesnici na tržištu vrijednosnih papira, berza i drugo uređeno javno tržište, obaveze i ovlaštenja Registra vrijednosnih papira u FBiH, osiguranja i zabrane u vezi sa poslovima s ovim papirima, objavljivanje i izvještavanje, te ovlaštenja Komisije za vrijednosne papire u FBiH.

Prema predloženim rješenjima, emitent vrijednosnih papira je pravna osoba, u skladu sa zakonom, BiH, Federacija, kanton, grad i općina, s tim da u FBiH emisiju vrijednosnih papira mogu obavljati i emittenti iz drugog entiteta, Brčko Distrikta i inostrani emittenti.

Što se tiče same emisije, dozvoljeno je da se ona obavlja javnom i zatvorenom ponudom, s tim što je za uspješnost prve potrebno upisivanje i uplaćivanje najmanje 60 posto, a u drugom slučaju najmanje 90 posto

ukupnog broja emitiranih vrijednosnih papira utvrđenih odlukom o emisiji.

Društva koja se osnivaju radi stvaranja uslova i povezivanja ponude i potražnje vrijednosnih papira radi njihovog prometa i postizanja najbolje cijene su, prema Nacrtu zakona, berza i drugo uređeno javno tržište, s tim što može biti organizirano u dva segmenta: kao kotacija i slobodno tržište.

Posebno mjesto u Nacrtu dato je Registru vrijednosnih papira koji zakonom utvrđene poslove može obavljati na cijelom području BiH, a kao novina precizirana je odgovornost članova Registra za štetu nanesenu klijentu, pošto oni imaju direktan pristup informacijskom sistemu Registra.

Od ovlaštenja Komisije za vrijednosne papire Nacrt zakona tretira ona koja se odnose na reguliranje određenih pitanja, vršenje nadzora i preduzimanje mjera, davanje mišljenja i stavova i informiranje javnosti o načelima na kojima djeluje tržište vrijednosnih papira.

Zastupnički dom Parlamenta BiH

Usvojen Prijedlog zakona o lijekovima

Zastupnički dom Parlamenta BiH usvojio je Prijedlog zakona o lijekovima i medicinskim sredstvima kojim se uređuje proizvodnja, promet na veliko, odnosno uvoz-izvoz lijekova i medicinskih sredstava, te uslovi i mjere za osiguranje kvaliteta sigurnosti i djelotvornosti lijekova i medicinskih sredstava za upotrebu u humanoj medicini.

Osim toga, ovim zakonom uređuje se nadzor nad lijekovima i medicinskim sredstvima koji se nalaze na tržištu BiH i nadzor nad pravnim osobama koje proizvode, ispituju, odnosno obavljaju promet na veliko lijekovima i medicinskim sredstvima.

Predviđeno je i formiranje agencije za lijekove i medicinska sredstva, čijim uspostavljanjem se omogućava ujedinjenje tržišta lijekova i medicinskih sredstava, tako što bi agencija bila jedina nadležna za registraciju i kontrolu lijekova i medicinskih sredstava u BiH.

Vlada FBiH

Razvijenost poduzetničkih inkubatora u FBiH

Vlada Federacije BiH usvojila je Informaciju o stanju razvijenosti poduzetničkih inkubatora u FBiH i dala podršku postojećim i osnivanju novih inkubatora.

Poduzetnički inkubator je lokacijska zajednica malih poduzetnika u određenom prostoru koji tek započinju poslovati ili su u fazi rasta i razvoja, a korisnicima se, uz tehničku i finansijsku pomoć, omogućava praćenje i razvoj do trenutka kada se osposobe za samostalno poslovanje.

Trenutno u FBiH postoji osam inkubatora sa vrlo različitim naimenima organiziranja, ali sa istom osnovnom funkcijom, a to je pomoć pri osnivanju novih privrednih subjekata i njihov razvoj u prvim godinama poslovanja.

Prema podacima Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, još sedam općina iskazalo je interesovanje za izgradnju poduzetničkih inkubatora, od kojih su neka još u fazi ideje, dok su kod drugih već započete aktivnosti na izgradnji.

U usvojenoj Informaciji se navodi da postoje dobri preduvjeti za otvaranje poslovno-proizvodnih inkubatora, posebno jer je raspadom velikih privrednih sistema ostao veliki broj neiskorištenih privrednih objekata koje bi trebalo obnoviti i prilagoditi u radni prostor za mala preduzeća.

Ukidanjem redovnog služenja vojnog roka i smanjivanjem profesionalnog sastava vojske i njenog prevođenja na državni nivo ostali su neiskorišteni brojni vojni objekti čija bi namjena mogla biti promijenjena u poslovno-proizvodne inkubatore.

Vlada je zadužila Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta da intenzivira aktivnosti na potpori razvoja inkubatora u FBiH.

Veliki uvoz svih prehrambenih proizvoda

Vlada FBiH je, nakon razmatranja, prihvatila Informaciju Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva o stanju u prehrambenoj industriji u 2007. godini i podržala mjere za poboljšanje stanja

U informaciji se konstatuje snažan razvoj ove industrije posljednjih godina koja je dala podstrek i primarnoj poljoprivrednoj industriji. Prerađivački kapaciteti poljoprivrednih grana postoje u svim poljoprivrednim granama osim za preradu šećera, biljnog jestivog ulja, etil alkohola, kvasca, voćnog koncentrata i slada. Iz tabele o stepenu korištenja instaliranih kapaciteta za prehrambenu industriju uočava se nizak nivo korištenja domaćih kapaciteta od 16,1 do 65 posto (proizvodnja cigareta). Proizvodnja se, uglavnom, zasniva na uvozu sirovina čak i za one proizvode za koje imamo komparativne prednosti. Pošto se za uvozne sirovine plaćaju visoke dodatne carine, naši proizvodi postaju nekonkurentni na tržištu, posebno u poređenju sa proizvodima iz Hrvatske, Srbije i Crne Gore.

Uz malu iskorištenost domaćih kapaciteta imamo veliki uvoz svih prehrambenih proizvoda što se negativno odražava na domaću proizvodnju. U 2007. godini uvoz u Federaciju se u odnosu na prethodnu godinu povećao sa 53 na 62 posto, a izvoz se povećao sa 35 na 39 posto. Najveće pomake u izvozu imali su meso peradi, pivo, mlijeko, mesne prerađevine, sladoled, tjestenina, te keksi i kolači. Najveće učešće u izvozu ovih proizvoda iz FBiH imaju proizvodnja vina i piva, bezalkoholnih pića i vode, te mesnih prerađevina, tjestenine, svinjskog mesa i jogurta. Osjetan je pad izvoza vina u odnosu na prethodne godine. Povećan je uvoz brašna, a stalno raste i uvoz svinjskog i kokošijeg mesa, mlijeka, jogurta, marmelada i džema, voćnih kaša, mineralnih voda i bezalkoholnih pića, te piva, vina i cigareta.

Ova kretanja uzrokovana su nizom faktora među kojima je veliki uvoz i damping cijene pojedinih uvoznih proizvoda, neadekvatna carinska politika, usitnjeni domaći kapaciteti, neadekvatna kontrola uvoznih proizvoda, te zastarjela legislativa o kvaliteti proizvoda. Da bi se stanje u ovoj oblasti poboljšalo, predložene su mjere među kojima je, između ostalog, veća podrška primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, povećanje korištenja domaćih prerađivačkih kapaciteta, mjere na izmjeni carinske tarife, te preferiranje organskih proizvoda koji imaju velike šanse za izvoz u zemlje EU. Federalne robne rezerve moraju imati veću ulogu u regulisanju tržišta ovim proizvodima, a neophodno je izvršiti i obuku kadrova u vezi sa korištenjem pristupnih fondova EU u ovoj oblasti.

Uspješno realizirani poticaji za poljoprivredu

Od 37.650.000 konvertibilnih maraka poticaja za poljoprivredu planiranih Proračunom FBiH za 2007. godinu, realizirano je 37.531.127 KM, odnosno 99,68 posto, a ovome treba pridodati i 4,1 milijun KM isplaćenih na ime saniranja štete od suše.

Ovo se kaže u Informaciji o transferima za poljoprivredu realiziranim 2007. godine, sukladno Programu utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“, utvrđenih proračunom FBiH s kriterijima raspodjele, koju je usvojila Federalna vlada.

Prošla godina bila je prva u kojoj su uvedene potpore ruralnom razvitku

s ciljem poticanja sveobuhvatnog ekonomskog, socijalnog i kulturnog napretka u seoskim područjima. Uz uvažavanje principa održivog razvitka, mjere su se odnosile na povećanje konkurentnosti i zaštitu ruralnog okoliša. Riječ je o ukupno 1.562 zahtjeva, odnosno projekta za kapitalna ulaganja i ruralni razvitak.

Posmatrajući po poticajima za pojedine vrste poljoprivredne proizvodnje, u nekim slučajevima plan je i premašen. Na primjer, za uzgoj pilenki teških roditeljskih linija isplaćeno je 25,89 posto sredstava više nego što je bilo planirano. U apsolutnim iznosi-

ma, najviše sredstava, odnosno 11,5 milijuna KM, isplaćeno je proizvođačima kravljeg mlijeka za četvrti kvartal 2006., odnosno prva tri kvartala 2007. godine.

Kod biljne proizvodnje, najviše poticaja dato je za zasnivanje voćnjaka - gotovo 6,5 milijuna KM.

Kada je riječ o kapitalnim ulaganjima, najviše je isplaćeno za sustave za navodnjavanje (634.917 KM), odnosno izgradnju štala za krave (587.800 KM).

Na ime izrade stručnih projekata je, kroz deset kategorija, dato 475.582 KM poticajnih sredstava.

Analiza poticaja govori da je najviše sredstava - 7,9 milijuna KM - bilo usmjereno u Tuzlanski kanton.

0 projektima u oblasti poljoprivrede i šumarstva

Federalna vlada prihvatila je Izvješće o radu Ureda za koordinaciju Projekta razvitka stočarstva i ruralnog financiranja i Izvješće o radu PIU šumarstva i poljoprivrede, oba za 2007. godinu. Cilj ovih dokumenata, što ih je dostavilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, jeste dodatno informiranje o radu jedinica za implementaciju i koordinaciju projekata iz oblasti poljoprivrede i šumarstva.

Kada je riječ o Projektu razvitka stočarstva i ruralnog financiranja, za Federaciju BiH se financira iz četiri izvora: IFAD (6.000.000 dolara), OPEC fond (5.000.000 dolara), Vlada FBiH (3.700.000 dolara) i krajnji korisnici (1.800.000 dolara). Datum zaključivanja svih aktivnosti predviđenih Projektom je 30. 6. 2008., a svi računi za financiranje projektnih aktivnosti bit će zatvoreni s posljednjim danom ove godine. Inače, Vlada FBiH kvartalno donosi odluke o izdvajanju sredstava koja predstavljaju njezino sufinansiranje međunarodnih projekata.

Trenutno se implementiraju dva projekta kroz PIU šumarstva i poljoprivrede: razvitak male komercijalne poljoprivrede koji se realizira u Mostaru, Čapljini, Stolcu, Ljubuškom, Ravnom i Neumu, te razvitak i zaštita šuma.

Indeks cijena industrijskih proizvoda viši za 1,4 odsto

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u maju 2008. godine viši je za 1,4 odsto u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama, indeks cijena intermedijarnih proizvoda, osim energije, viši je za 4,2 odsto, trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,9 odsto, te energije za 0,3 odsto. Pad indeksa cijena registriran je kod netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,3 odsto.

U ostalim grupacijama indeksi cijena se u maju 2008. godine nisu mijenjali. Posmatrano prema područjima klasifikacije djelatnosti (KD), indeksi cijena su viši u području prerađivačke industrije za dva odsto, te u području rudarstva za 0,2 odsto.

U području snabdijevanja električnom energijom, plinom i vodom nije se mijenjao indeks cijena.

Posmatrano prema odjeljcima, rast indeksa cijena je registriran kod proizvodnje metala za 13,4 odsto, proizvodnje koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva za 9,9 odsto, proizvoda od metala, osim mašina/strojeva i opreme, za 9,6 odsto, proizvodnje ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda za 1,5 odsto, proizvodnje namještaja za 1,1 odsto, prerade drveta i proizvodnje proizvoda od drveta, osim namještaja, i proizvodnje proizvoda od gume i plastike za 0,4 odsto, te vađenja ugljena i treseta za 0,2 odsto i proizvodnje hrane i pića za 0,1 odsto.

Pad indeksa cijena registriran je kod proizvodnje hemikalija i hemijskih

proizvoda za 3,4 odsto, proizvodnje celuloze, papira i proizvoda od papira za 1,6 odsto, proizvodnje električnih mašina i aparata za 1,2 odsto, prerade kože, izrade galanterije i obuće za 0,9 odsto i vađenje ostalih ruda i kamena za 0,1 odsto.

U ostalim odjeljcima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u maju ove godine viši je za 4,8 odsto u odnosu na prosječan indeks iz 2007. godine, za 1,8 odsto u odnosu na decembar 2007., a u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 6,7 odsto.

Za pet mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je viši za 5,9 odsto.

Industrijska proizvodnja u maju viša za 5,1 odsto

Industrijska proizvodnja u Federaciji BiH u maju ove godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz 2005. godine veća je za 25,3 odsto, u odnosu na proizvodnju iz 2007. godine veća je za 5,1 odsto, u odnosu na april ove godine za četiri odsto.

Ukupna industrijska proizvodnja od januara do maja u odnosu na isti period prošle godine veća je za 4,5 odsto.

U ovom periodu, posmatrano prema područjima industrijskih djelatnosti, industrijska proizvodnja u rudarstvu veća je za 2,2 odsto, u prerađivačkoj industriji za 4,2 odsto i opskrbi električnom energijom, plinom i vodom za 6,8 odsto.

Prema glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda, od januara do maja ove u odnosu na isti period prošle godine, zabilježeno je povećanje proizvodnje energije za 6,9 odsto, intermedijarnih proizvoda, osim energije, za 4,3 odsto, kapitalnih proizvoda za 19,5 odsto, netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 2,6 odsto, dok je došlo do smanjenja proizvodnje trajnih proizvoda za široku potrošnju za 14,2 odsto.

Indeks potrošačkih cijena viši za 0,91 odsto

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan indeks potrošačkih cijena u Federaciji BiH u maju viši je u odnosu na apriliški za 0,91 posto, a viši za 8,25 u odnosu na indeks iz maja protekle godine.

Rast cijena za 3,46 posto registriran je u odjeljku prijevoz, za 0,96 posto u odjeljku hrana i bezalkoholna pića, za 0,14 u odjeljku namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće, a za 0,53 u odjeljku ostala dobra i usluge.

Rast za 0,41 posto zabilježen je u odjeljku restorani i hoteli, za 0,18 posto u odjeljku rekreacija i kultura i za 0,55 posto u odjeljku alkoholna pića i duhan.

U odjeljku odjeća i obuća cijene su u maju niže za 0,37 posto.

Od maja prošle do maja ove godine u odnosu na maj 2006. - maj 2007. ukupan indeks potrošačkih cijena je porastao za 4,46 posto.

Robni promet sa inostranstvom 2,02 milijarde KM

BiH je u maju ostvarila ukupan robni promet sa inostranstvom u vrijednosti od 2,02 milijarde KM, od čega se na izvoz odnosi 600,6 miliona KM ili 29,6 odsto, a na uvoz 1,4 milijarde KM ili 70,4 odsto.

U okviru ukupno ostvarenog vanjskotrgovinskog prometa BiH u posmatranom mjesecu pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 42,1 odsto.

Od januara do maja ove godine ostvaren je izvoz u vrijednosti od 2,7 milijardi KM, što je za 16,5 odsto više u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu ostvareni uvoz iznosi 6,5 milijardi KM, što je za 25,4 odsto više u odnosu na prošlu godinu. Pokrivenost uvoza izvozom u ovom periodu iznosila je 41,7 odsto.

Mjesečni indeks potrošačkih cijena viši za 0,9 odsto

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, cijene proizvoda i usluga lične potrošnje u BiH, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u maju 2008. godine, u odnosu na april, porasle su za 0,9 odsto.

Najveći rast cijena je zabilježen u odjeljku prevoza za 3,6 odsto, hrane i bezalkoholnih pića 0,9 odsto, restorana i hotela 0,4 odsto, ostalih dobara i usluga 0,4 odsto, alkoholnih pića i duhana 0,3 odsto, stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih energenata 0,3 odsto i zdravstva 0,2 odsto.

Cijene prevoza su porasle najviše uslijed novog poskupljenja goriva i maziva za 6,4 odsto, a isto su porasle i cijene usluga održavanja putničkih automobila.

Cijena dizel-goriva u ovom periodu je porasla za 7,3 odsto, cijena bezolovnog benzina od 95 oktana za šest odsto, a poskupio je i taksi prevoz za 6,8 odsto.

U odjeljku hrane i bezalkoholnih pića hrana je poskupjela za 0,9 odsto, a pića za 0,3 odsto.

U grupi hrane najviša poskupljenja su imali voće za 2,4 odsto, ulja i masnoće za 1,6 odsto, meso za 1,4 odsto i hljeb i žitarice za 1,2 odsto, a u grupi bezalkoholnih pića voćni sokovi za 0,8 odsto i mineralna voda 0,6 odsto.

Godišnja inflacija u BiH je u maju 2008. godine iznosila 8,2 odsto i to je više nego u Hrvatskoj za 6,4 odsto i Sloveniji za 6,4 odsto, ali manje nego u Srbiji za 14,5 odsto.

Nacionalna konferencija

Izazovi klimatskih promjena za BiH

Konferencija "Izazovi klimatskih promjena za BiH" je održana u Sarajevu, od 2. do 3. juna 2008. godine, u organizaciji Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP BiH)

Cilj Konferencije je bio da se osigura što bolje razumijevanje zahtjeva u okviru Kyoto protokola, te potreba za zakonodavnim i institucionalnim jačanjem, kao i za jačanjem kapaciteta u ovoj oblasti na nacionalnom nivou.

Imajući u vidu da je BiH nedavno ratificirala Kyoto protokol, te da je rješavanje problema vezanih za klimatske promjene na globalnom nivou najveći prioritet, ocijenjeno je pravim trenutkom da se unaprijedi znanje ključnih strana o mogućnostima, kao i ekonomskim i socijalnim koristima za zemlju. Pridruživanjem Protokolu, te aktiviranjem njegovih razvojnih mehanizama, Bosna i Hercegovina može poboljšati svoje napore u provođenju

Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama. Christine McNab iz UNDP RR je pozdravila skup, a Goran Vukmir iz UNDP BiH je rekao nešto više o dvodnevnoj konferenciji koja se odvijala u tri sesije, u okviru kojih su bile teme: „Okoliš i klimatske promjene“, „Implementacija Kyoto protokola i učešće u fleksibilnim mehanizmima“ i „Potencijali za razvijanje projekata u BiH: mogućnosti i barijere“.

Na prvoj sesiji predsjedavajući je bio Senad Oprašić, a govorilo se o „Stanju okolišnog sektora u BiH“, „Klimatskim promjenama kao izazovu humanog razvoja“, te „Klimatskim promjenama i njihovom uticaju u jugoistočnoj Evropi, Beogradska inicijativa“.

Drugom sesijom predsjedavala je Daniela Stoycheva, a govorilo se o Okvirnoj konvenciji UN, o klimatskim promjenama (UNFCCC) i Protokolu iz Kyota; Provedbi UNFCCC i Protokola iz Kyota u BiH. Dat je i osvrt na globalno tržište emisijama karbona i regionalno tržište mehanizama čistog razvoja (CDM); te „Pregled globalnih okvira za CDM“. Prezentirano je i iskustvo Makedonije, Albanije i Armenije i njihov trenutni status i budućnost implementacije CDM projekt; te glavni sektori u BiH u kojima se mogu razvijati projektni prijedlozi.

Trećom sesijom predsjedavao je Borislav Jakšić. Govorilo se o „Iskustvu u realizaciji CDM projekata“; CDM u BiH: perspektivi kupaca; UNDP MDG Carbon Facility; „Uslovi-ma za razvitak tržišta financiranja projekata u BiH“, te potrebnim institucionalnim i pravnim okvirima.

Predavači su bili domaći i inostrani eksperti za navedene oblasti. Učesnici

su razmijenili mišljenja o značaju i mogućim koristima koje donose mehanizmi trgovanja emisijama, rasprava o promjenama koje su potrebne u institucionalnom i regulatornom smislu kako bi se ostvarilo smanjenje emisija karbonsa i slično.

Predstavljen je „Izveštaj o humanom razvoju 2007/2008.“ - Borba sa klimatskim promjenama: ljudska solidarnost u podijeljenom svijetu, kao nezavisna publikacija, čiju je izradu naručio UNDP. U predgovoru ovog izvještaja se navodi: „Klimatske promjene, dugoročno gledano, predstavljaju ogromnu opasnost za humani razvoj i na nekim mjestima već podrivaju nastojanja međunarodne zajednice da smanji ekstremno siromaštvo.... One već počinju pogađati neke od najsirišašnijih i najugroženijih zajednica širom svijeta. Globalni prosječni rast temperature od 3o Celzijusa (u odnosu na predindustrijske temperature) u narednim decenijama rezultirao bi čitavim spektrom viših temperatura u pojedinih područjima koje bi na nekim lokacijama mogle dostići dvostruko više vrijednosti. Uticaj koji će veće suše, ekstremne vremenske prilike, trop-ske oluje i porast nivoa mora imati na velike dijelove Afrike, na mnoge male otočne zemlje i obalna područja, osjetit će se još za vrijeme našeg života. Ovi kratkoročni efekti možda nisu veliki u smislu ukupnog svjetskog BDP-a, ali će za neke od najsirišašnijih stanovnika u svijetu posljedice biti apokaliptične... Klimatske promjene će u budućnosti, u sve većoj mjeri, spriječavati napredak u razvoju, te stoga se mora uvidjeti da su borba protiv siromaštva i borba protiv

posljedica klimatskih promjena međusobno povezani naponi, koji se moraju uzajamno jačati i kod kojih se uspjeh mora postizati zajednički, na oba polja. Da bi se u ovom uspjelo, moraće se izvršiti velika prilagođavanja... Stabiliziranje stakleničkih emisija, u cilju ograničavanja klimatskih promjena, isplativa je strategija za svijet u cjelini, uključujući i najbogatije zemlje, te predstavlja jedan od ključnih segmenata naše sveukupne borbe protiv siromaštva i nastojanja da se ostvare milenijnski razvojni ciljevi. Klimatske strateške mjere bi, zbog ove svoje dvostruke svrhe, trebale biti prioritet za lidere širom svijeta.“

Na kraju su date preporuke:

1. Uspostaviti multilateralni okvir za izbjegavanje opasnih klimatskih promjena u okviru protokola dogovorenog po isteku obaveza iz Kyota 2012. godine;
2. Izraditi politike za održivo karbonsko budžetiranje (Carbon Budgeting) - program za ublažavanje;
3. Jačanje okvira za međunarodnu saradnju i
4. Prilagođavanje na klimatske promjene postaviti u središte postkyotovskog okvira nakon 2012. godine i međunarodnih partnerstava za smanjenje siromaštva.

Dakle, svijet je suočen sa krizom koja se zove klimatske promjene, koja se još uvijek može spriječiti, ali ostaje malo vremena - samo jednu deceniju da svijet promijeni pravac kojim ide. Nijedno drugo pitanje ne zaslužuje veću pažnju, niti brže djelovanje.

Mr. Nafija ŠEHIĆ - MUŠIĆ

GLASNIK

Privredna/Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine

List izlazi mjesečno
Godina IX
Broj 69
Juni/lipanj
2008.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Željana Bevanda, glavni urednik,
Mira Idrizović,
odgovorni urednik,
članovi:
Šemsa Alimanović,
Ljubo Dadić, Fahrudin Đikić,
Juso Škaljić i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

DTP: "Privredna štampa"

Adresa:

Privredna/Gospodarska
komora FBiH
- za Glasnik -
71000 Sarajevo
Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić
Telefon: 033/267-690
E-mail: m.velic@kfbih.com

Telefoni:

033/663-370 (centrala)
033/217-782
Faks: 033/217-783
www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.o.o.

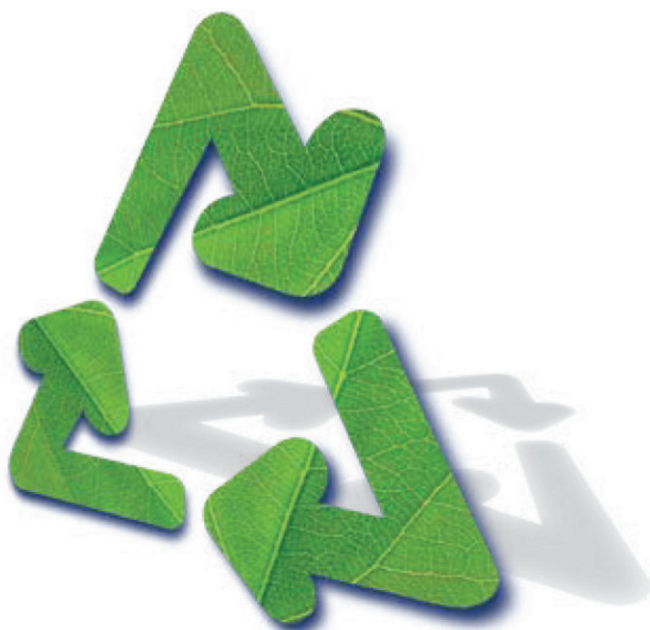

Sarajevo
Općinski sud
Sarajevo
UF/1-2219/05,
RB 1-3018
Identifikacioni broj
4200088140005
Identifikacioni broj PDV
200088140005

Štampa: "ARKA PRESS" d.o.o.
Sarajevo, Hamdije Ćemerlića 43

Pripreme za beogradski sajam energetike i ekologije

**SAČUVAJMO
PRIRODU**

5. Međunarodni sajam zaštite životne sredine

ECOΦAIR

BEOGRADSKI SAJAM
Jedno mesto, ceo svet

8 - 10. oktobar 2008.

Četvrti međunarodni sajam energetike i Peti međunarodni sajam zaštite životne sredine - ECOFAIR u Beogradu biće održani od 26. do 28. novembra ove godine. To je novi termin u odnosu na protekle sajmove koji su održavani u oktobru.

Riječ je o najznačajnijim privrednim manifestacijama ovog tipa u regiji i kao takvi pobuđuju veliko interesovanje privrede i stručne javnosti.

Sajam energetike pokriva oblast električne energije, koogeneracije, uglj, gas i naftu, obnovljive izvore energije i energetska efikasnost. Izlagači će ove godine biti organizovani u četiri radne grupe: električna energija, uglj, gas i nafta, te energetska efikasnost.

Sajam zaštite životne sredine promovise dostignuća iz oblasti voda, vazduha i zemljišta, rješenja zaštite životne sredine u elektroprivredi, industriji, deponovanju, reciklaži otpada, zaštiti od buke i vibracija, komunalnih pitanja i infrastrukture. Takođe i ona u oblasti zaštite prirode i upravljanja prirodnim resursima, edukativna dostignuća i međunarodnu saradnju.

Privredna komora Federacije Bosne i Hercegovine preuzela je ulogu organizatora zajedničkog nastupa bh. privrede na ovim sajmovima.

Prvi nastup u okviru Privredne komore FBiH upriličen je prošle godine uz učešće Energoinvesta Sarajevo, Rudstroja Kakanj, Rudnika mrkog uglja Banovići i Udruženja za zaštitu životne sredine iz Banje Luke. Taj nastup bio je zapažen među posjetiocima, a ostvareni su i brojni kontakti privrednika iz BiH, Srbije i drugih zemalja učesnica.